

Irú-dée yikowá-ḡ́ ferii-dée fatuma lizú

Kabaaziya

Á ḡ́ḡ́gbóó sısı urú-dée kezéńbiidi tijaarée né dée tilú tidamóána uráa na bedée yikowá ḡ́éyi-ḡ́éyi ńdú tidéndem né kééna urú-dée idi yuú, na toovonúm, na feezure ḡ́ḡḡ́ dée yuú,

Á ḡ́ḡ́gbóó sısı urú-dée yikowá-dée sóónáa na kpeenáa weeyéle yóóni wáagóná uráa-dée laakáři kúsi buka ḡ́ḡḡ́ iiyéle uráa-dée lomaazé waabısı wenbí bité bulá boyuú ḡ́úúlinya wenkí kidaá uráa wónyúú ḡ́óómá bógmáti kóma balu fitíína na kadamburúti-daá né,

Á ḡ́ḡ́gbóó sısı bigée ḡ́óóle ge yikowá-dée kujurú duná ifére uráa-dée yikowá kóma búkábısı urú ḡ́óóle tsı ukpáoná ḡ́óni iyooná urú-dée imuulidé na idée yóm̃ti,

Á ḡ́ḡ́gbóó sısı bumáana ḡ́ısuná wenbí bité bulá téédwá-dée ḡ́ńdúre-tám itási bnyóózi né,

Á ḡ́ḡ́gbóó sısı téédwá-dée mará baagmáa tókaraḡ balızı tı fatuma sısı bánzináa uráa-dée yikowá tijaarée né, na urú-dée kezéńbiidi, na urú-dée girimá, na aláa na abaaláa-dée yikowá-dée ḡ́éyi-ḡ́éyi lám, buka ḡ́ḡḡ́ bazıḡée sısı bánzináa uráa-dée buzón-daá boḡé na bonyóózi uráa-dée cawure feezure-daá,

Á ḡ́ḡ́gbóó sısı téédwá tuḡmáa tókaraḡ kuna ḡ́́ né na téédwá-dée bowúḡe bányáa ḡ́e sısı Nations Unies waazım sısı bánzináa wenbí bité bulá uráa ḡ́úúlinya rıḡa-daá ifa uráa-dée yikowá na bedée feezure girimá,

Á ḡ́ḡ́gbóó sısı yikowá tuń na feezuré tuń tudée bala tı kúḡumúú kééna wenbí bítebilá bóa weení ukpóó tı yini né,

Wenbá rıḡa baajóó baḡmáa bowúti tuna né

baazı sısı; ḡ́úúlinya rıḡa bowúti tuna tidamóána uráa-dée yikowá kééna kpínḡe wendé uráa rıḡa na téédwá rıḡa waalá tilası tsı bofu né kóma urú bóa weení na zamáó bóa wenkí baanı bowúti tuna né bála konkári basuná balızı fatuma yikowá tuń na feezure na wılı yáa bedée bıya ketí-daá, buka bulá tilası ḡ́ḡḡ́ bacáári badı ḡ́efee-ḡ́efee bedée téédı-daá yáa ḡ́úúlinya rıḡa-daá beyéle uráa itilı buka bofu ye ḡ́éyi-ḡ́éyi-daá bóa lénle, téédwá wentı tuva bowútiwá tuna toovonúm né tidaá na téédwá wentı tiwe tudeezi né.

Wéḡe kaḡaa-ńḡe

Bánlurúú urú bóa weení na kezéńbíidi ge buka bedée ḡ́oazıti na yikowá kegée ḡ́éyi-ḡ́éyi ge. Bowená laakári na urúti buka bubóózi bocáoná ḡ́amá koobire cawure.

Wéḡe 2

Bóa weení wánbuzı idéezıná yikowá na kezéńbíidi tiwe bowúti tuna ti-daá né, bidakéena taazı bidamóána tanurú yáa alú yáa abaalú yáa kumum yáa aḡ́ini yáa kowurodám-dée lomaazé yáa cawure-daá yáa urú-dée ariziki yáa idée lurúú-jó yáa yóási bóa wenkí-daá.

Buka ḡ́ḡḡ́, bidalá kamaata taazıti ıcáó téédı mará-dée cawure-daá, yáa tám fıúúdi-dée cawure yáa téédı na téédwá-dée ḡ́amá-daá surı-dée cawure yáa téédı wentı-daá urú waagólúna né. Bóa bulá sısı téédı tuń tiıyuú tıdı yáa tiwe natırı-deezi né, tıdayúúta tıdı yáa téédı natırı wénbεmı koráazi.

Wéḡe 3

Irú bóa weení wena yiko idi idée ḡ́úúlinya, kezéńbíidi na beferé idée alaafiya cawure.

Wéḡe 4

Bádóngbáa náárus yóm̃ti yáa bowúta lám. Beegızı kpataa yóm̃ti na yomáa-dée yám.

Wéḡe 5

Badánlám náárus ḡ́eciridi yáa banáazi yi yáa balá yi wenbí bidamáoná balá urú né yáa baḡmúzi yi.

Wéḡe 6

Irú bóa weení wená yiko batilı idée urúti na idée tilasıwá bóa lénle.

Wéḡe 7

Iráa rıḡa kée ḡ́éyi-ḡ́éyi ge mará-jó bidakéena taazı na bınboazi bekéti uráa ḡ́éyi-ḡ́éyi bidakéena taazı yáa na wenbí bıyaavóo mará awe bowúti tuna tidaá né.

Wéḡe 8

Irú bóa weení wena yiko iyéle bonyóózi bafúú idée tám téédı-dée tómvurúá-jó abıḡée sı boomúúli yi belée idée yikowá wentı mará waava yi.

Wéḡe 9

Bedengbım náárus boto yáa balızı yi téédı bidekéena seriya nakırı.

Wéḡe 10

Irú bóa weení wená yiko tómvurúá bowe badı né yáa góminantı unı idée tóm. Bıka balá wenbí wánjóódu né ḡ́éyi-ḡ́éyi-daá yáa zamáó-daá. Bíle bináa sısı babúzi betisi becélé yi idée yikowá yáa wenbí bulá idée tilası né yáa wenbí bınbuzı bilızı yi tóm-daá né.

Wéḡe 11

Bıdabóózi bakpa urú bóa weení ge boobuuná tóm bidamóána kideevééniti-dée lám né, hálı bafurúná yi bulá ḡ́acırı-curı sısı waalá wenbí bómbuunáa yi né.

Bıdabóózi bakpa náárus sısı waalá bideeyé bıka sóóti wenkí bidée lakási waalá né, téédı yáa ḡ́úúlinya yiko duná beéna sısı bidakée bideevé. Bıdabóózi ḡ́ḡḡ́ bamılı unḡ́bamúú bıcezi mará weená baazı zaamóónı wenkí waayısı né.

Wéḡe 12

Bıdabóózi náárus ısurú urawú, yáa ilé idée koobire yáa ilé idée ḡ́áána yáa ilé idáondúná-dée tóm-daá na iwenbiré soólım yáa ilá wenbí bité bıfórósi urawú yáa bitisi ilé né. Irú bóa weení wená yiko mará ifére uráazi na bidée korámoto na wenbí sı bıfórósi yi né.

Wéḡe 13

Irú bóa weení wená yiko ikili yáa ilızı lénlé ızaolée succá idée laadóó-rá né.

Irú bóa weení wená yiko ilú laadóó bóa wenká-daá bıkpedına idée laadóó bıka ukábısı kadaá ḡ́ḡḡ́.

Wéḡe 14

Irú bóa weení á bigée sı balá yi deciridi, wená yiko ıcáa buka iıyuú yaajóozıḡé laadási suganáa-daá.

Iráa wenbá baajáa baranáa tóm yáa badanum ná bowúḡe baayóóḡe sısı Nations Unies né-dée mará yáa wenbí bánjóódu né tómooná boyuú yikowá wentı ḡ́óógmáti né-dée alubáróka.

Wéḡe 15

Irú bóa weení wená yiko iıyuú idée téédbííidi-dée tókaraḡ.

Bıdabóózi bekizi urú tókaraḡ fóa wenbiré soólım ráozi yáa bekızıyi sısı ukékee téédbíidi tókaraḡ.

Wéḡe 16

Alú na abaalú wenbá baadála sóóre né wená yiko bakpóó ḡ́amá bidakéena taazı tidamóana tanurú yáa téédı yáa aḡ́ini. Alú na abaalú wená yikowá ḡ́éyi-ḡ́éyi wenbí bidamóana hiiye yáa kúdee cawure yáa kúdee tarı-daá né.

Bigée tilası ge uráa unmáti banı ḡ́amá naanı ná balá hiiye.

Koobire kééna zamáó-daá-dée kpínḡe wendé ḡ́ijaarée né, bíle buráazi né, bulá tilası zamáó yáa téédı ifére ḡ́ıro.

Wéḡe 17

Bínbɔɔzɪ urú bóa weení tjaó iriké né yáa zamáa-daá né iyuú ɛ́aá ɖacurɪ-curɪ.

Bɔɔbɔ́ɔzɪ naáɾɔ ɪbé urawú-dée ɖócurɪ-curɪɪ.

Wéɖɛ 18

Bóa weení wená yiko umóázi yáa ukuná laakáɾɪ ɪɖɪ urɔɔzɪ yáa ɪlá ɪdée aɖíɪni, bilé bugée ná sɪsɪ wánbuzɪ ɪkéé aɖíɪni á ɪzɔɔléé, yáa ɪdée wénbiréfúúle yáa wílɪ sɪsɪ mɔ́ɔ́ mɛ́dée aɖíɪni nɔ́ɔ́ yáa iwenbiré fúúle. Wenbí barɪɟa ɖ́óáɖɪ ɖ́ɔ́ né, urú wánbuzɪ ɪɪɪzɪ yɛ fátuma yáa ɪsuná yɛ ɪɖɪ yáa zamáa wílɪ-daá yáa lám-daá yáa bowúɪ-daá yáa sɔɔzɪ-dée lám-daá.

Wéɖɛ 19

Irú bóa weení wená yiko ɪlá bayáana ɪdée lomaazé yáa ɪpmóɪ wentí tɪvóa yɪ né, buná sɪsɪ bɔɔbɔ́ɔzɪ urú ɪnyé sɪ ɪɪɪzɪ ɪdée lomaazé né yáa ɪdée sɪ ɪcáa yáa iyuú laabóáɾɔ yáa ɪlá bayáana bóa lénlé laabóáɾɔ kuɪ yáa lomaazé na nibóáɪ rɪɟa kpótáá laabóáɾɔ wánbuzɪ kibana kutala urú né.

Wéɖɛ 20

Irú bóa weení wená yiko ibó kediiziya zamáa-daá buka ɖɔɖɔ́ ɪwená yiko ɛ́aá zamáa-daá.

Bɔɔbɔ́ɔzɪ bamɪɪ naáɾɔ nɔ́ɔ́ɪ sɪ ɪsúɔ́ bowúɖɛ naɖ́éré-daá.

Wéɖɛ 21

Irú bóa weení wená yiko ɪsuná ɪdée téédɪ-dée ketí yáa ɪbaná nebére baalɪzɪ wɛ zamáa-daá né bɪdekéena ɖ́óóle.

Bumáana téédɪ bú bóa weení, á sɪ bɔkpáa yɪ tumére ɪdée téédɪ-daá, bofu mará ɖ́éyɪ-ɖ́éyɪ ánná.

Téédɪ biya-dée wénbire sɔɔlɪm kéena bedée boyuú téédɪ-dée kɛ́tɪ-dée kabaaziya, tɛ́tɛ́ tóó ɪlá ɖacurɪ-curɪ wenkɪ kulá kamaata baláɪ fatuma ɖamó-ro buka bilá ɖ́éyɪ-ɖ́éyɪ-daá yáa mɔ́sɪrɛ-daá yáa nibóáɪ natírɪ tudamóana tuna né na wenbí bitebilá tɛ́tɛ́ ɖ́éyɪ-ɖ́éyɪ-daá waalá kamaata kiwílɪ wenbiré sɔɔlɪm kuɪ.

Wéɖɛ 22

Irú bóa weení ɪwɛ uráa-daá né wená yiko uráa wenbá badaá ɪwɛ né befére urɔɔzɪ. Bulá tilasɪ ɪbúúzi iyuú arizikɪ, zamáa na taódɛwá dɛé yiko wentí tudamána ɪdée urúɪ né na ɪɖɪɟa ɪdée búúzán-daá bodé ; buluná téédɪ-daá-dée kookáɾɪ na ɪdée ɖ́úúɪɪnya-dée cɔwɔrɛ bɪdamána téédɪ-dée yíkowá né.

Wéɖɛ 23

Bínbɔɔzɪ urú bóa weení ɪlá tumére yáa ɪɖɪɟa ɪɪɪzɪ ɪdée tumére ɖ́éyɪ-ɖ́éyɪ-daá káma bíkálá ɛ́aá buka tumére féyɪ.

Bumáana barɪɟa bowená ferítɪ ɖ́éyɪ-ɖ́éyɪ á bugée baalá tumére bɪdekéena tarɪ.

Weení urɟa wánlám tumére né, bulá tilasɪ iyuú ferítɪ ɖ́éyɪ-ɖ́éyɪ áɖɛ wenbí bite bilá ɪbéém ɪdée koobire ɖ́éyɪ-ɖ́éyɪ-daá né yáa wenbí rɪɟa bínbuzɪ bifére barɔɔzɪ né.

Irú bóa weení wená yiko ɪsúɔ́ bowúɖɛ yáa ɪsuná bowúɖɛ wenbí bite bilá boyáo befére baɖɪ barɔɔzɪ né.

Wéɖɛ 24

Irú bóa weení wená yiko iyuú fɛɛzɪrɛ yáa amɔ́ɔzɛ yáa befére yɪ tumére-dée leerɪ-dée ferítɪ ɖ́éyɪ-ɖ́éyɪ áɖɛ yáa tumére-daá-dée nɪbaawɔ sulúɔ́-dée yiko.

Wéɖɛ 25

Irú bóa weení wená yiko ɪɖɪ bitóláɪ na biféré ɪdée alaafiya-ro yáa ɪdée alaafiya cɔwɔrɛ ɪna igoobire wenbí bulá bí kíɖɪim yáa kúsúúɪ yáa yaáɖoóɖɛ yáa ɪdée alaafiya beemɪ na ɪdée zamáa-daá cɔwɔɔ. Bínbɔɔzɪ befére urɔɔzɪ á bugée idoyuúta tumére yáa kudáɪ wááɖɟa-yɪ yáa ɪgɛɛ madafiya yáa weení ɪɖɛɪɔ́ yáa ɪwaalá waazi né yáa weení waalá kúbonɪ yáa weení wɛɛbɛɖɪ ɪdée árisikɪ né bɪdekéena ɪzɔɔlɪm.

Wenbá béwɛ ɪurúɔ́-dée sááɪɪ-daá né na biya kúmúwáa wená yiko basuná wé. Bú bóa weení baalúɔ́ɔ́-yɪ hiiye-daá yáa hiiye wáɔ́ɔ́ né mɔ́ana befére barɪɟa barɔ.

Wéɖɛ 26

Bínbɔɔzɪ bóa weení ɪcáa tilɪ. Tilɪ cɔááɪ waalá tilasɪ kulá faala. Bóa tilɪ cɔááɪ rɪɟa talá faala, bulá tilasɪ biya kúmúwáa déɪɟɪ ɪlá faala. Biya kúmúwáa-dée wílɪ kée dóóle ɖɛ. ɪzámúɔ́ɔ́-dée tilɪ cɔááɪ waalá tilasɪ bóa weení ibó ɪlá kɪ. Bínbɔɔzɪ bú bóa weení ɪbúúzi ɪbó ɪawɔ-ɪawɔ áɟɪ á bugée weedɪ iyuú wenbí bínbɔɔzɪ né.

Tilɪ cɔááɪ waalá tilasɪ buka kiyéle bóa weení ɛ́aá ɖ́úúɪɪnya-daá iyuú ɪɖɪ buka kiyéle uráa rɪɟa ɪtilɪ ɖamó-dée yíkowá-dée ɖírímá na bedée kezénbíɪɪ tɪjaaréé né. Bínbɔɔzɪ kusuná wenbí bɪdamóana uráa-dée baymóɪɪ banɪ ɖamó né, na bedée ɖamó cem, na nyɔɔzɪɪ bɪdamóana téédɪ, bowúɖɛwá na aɖíɪniwá-dɛɛ ɖamó-daá sɔ́ɔ́ na ɖɔɖɔ́ kusuná téédɪ-dée bowúɖɛ baayáa ɖɛ sɪsɪ Nations Unies né-dée tumé-dée buzó-daá bode.

Caanáa wená yiko baɖɪ bebiya tilɪ cɔááɪ wenkɪ bɔzɔɔléé né.

Wéɖɛ 27

Irú bóa weení wená yiko ifu uráa wenbá ɪzɔɔléé né, ɪɖɪ bedée nɔ́ɔ́zɪ tumére-dée anfaaníwá, buka ɪsuná-wɛ tilɪ kífatɪ-dée cɔááɪ-daá na iyuú bɪdée anfaaníwá.

Bóa weení wená yiko bekéti ɪdée kpɪná na ɪdée urúɪ-dée hákiwá bɪdamóana ɪdée kpɪná kífala lám, na ɪdée tókaraɖ́ówá waaymóa né na ɪdée nɔ́ɔ́zɪ timére ɖɔɖɔ́.

Wéɖɛ 28

Irú bóa weení wená yiko iyéle bofu mará nyazɪ yíkowá na kezénbíɪɪ tɪwɛ bowúɪɪ tuna tɪ-daá né bɪdamóana zamáa yáa ɖ́úúɪɪnya rɪɟa né.

Wéɖɛ 29

urú bóa weení wená wenbí bubóɔzɪ ɪlá zamáa wenkɪ kɪ-daá ɪdée ceré-ceré kɔwɛ né.

Bulá tilasɪ ɪdée yíkowá-dée fúúle na ɪdée wánnúɪ níɪni na ɪdée kezénbíɪɪ, ɪtilɪ sɪsɪ bɪdamóanó ɪféle téédɪ-dée mará kóma bóa weení iyuú ɪtilɪ na ɪfa uráa-dée yíkowá na kezénbíɪɪ-dée ɖírímá. Na ɖɔɖɔ́, bɔɔɔɔ ɪbuzɪ ɪfa téédɪ na urú bóa weení-dée cɔwɔrɛ níɪni ɖírímá bɪdamóana zamáa wenkɪ-daá bóa weení wená ɪɖɪ né.

Bɪdamóanó yíkowá na kezénbíɪɪɪ tuɪɪ tiluná tɪndɪ na wenbí laadáɔɪ-dée bowúɖɛ baayáa ɖɛ sɪsɪ Nations Unies waaymóa basɪ ɪsɪ bántumnáa tɔɔ né.

Wéɖɛ 30

Bɔɔbɔ́ɔzɪ naáɾɔ ɪkéɛzɪ mará ana adée nabúɔ́ɔ́ nyazɪ wenbí bɪdamóana téédɪ yáa téédɪ kujúɔ́ duná yáa ɪlá wenbí bite bunúúɪ yíkowá yáa kezénbíɪɪ-dée tám tɪwɛ tókaraɖ́ kɪna kɪ-daá né.